

เทพทาโร

ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดพังงา

สืบเนื่องจากกรณีภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์ทำให้ประชาชนในภาคใต้หลายพื้นที่ไร้ที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือเร่งด่วนในตอนต้นเป็นการจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว การตามหาญาติสูญหาย การบริจาคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยารักษาโรค และอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ขณะนี้ความช่วยเหลือในขั้นตอนนี้ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ประชาชนผู้ประสบภัยกำลังรอดความช่วยเหลือให้มีที่อยู่อาศัยถาวร มีอาชีพ และรายได้ในการดำรงชีวิตต่อไป

สำหรับผู้ประสบภัยจากเกาะพระทอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงมีพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือโดยประสานงานกับหลายหน่วยงานของภาครัฐ จัดที่อยู่อาศัยถาวรให้ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านทุ่งรัก หมู่ ๖ ตำบลแม่นางขาว อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา จัดสร้างบ้านพัก ตั้งเป็นชุมชน จัดสถานศึกษา สถานพยาบาล และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ราษฎรโดยใช้งบประมาณส่วนหนึ่งจากสภากาชาดไทยและมูลนิธิชัยพัฒนา

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรพื้นที่เพื่อจัดสร้างหมู่บ้านถาวรให้กับผู้ประสบภัยสึนามิ ในอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ซึ่งกรมป่าไม้ได้นำหมอนเกล้าฯ ถวายพื้นที่จำนวน ๒๘๐ ไร่ โดยในพื้นที่ดังกล่าวนั้นมีไม้เทพทาโรขึ้นอยู่ตามธรรมชาติจำนวนมาก

๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพฯ เสด็จตรวจเยี่ยมหมู่บ้านชัยพัฒนา กาชาดไทย กรมป่าไม้ได้จัดนิทรรศการนำเสนอการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ไม้เทพทาโร ซึ่งพระองค์ได้ทรงสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และได้ทรงรับสั่งว่า “ปวดขา” เมื่อกรมป่าไม้ได้นำเสนอว่าน้ำมันเทพทาโรมีคุณสมบัติใช้บรรเทาอาการปวดได้ดี โดยอ้างอิงจากภูมิปัญญาของแพทย์พื้นบ้าน แต่ครั้งนั้นเป็นเพียงครั้งแรกที่กรมป่าไม้สามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยจากไม้เทพทาโร ยังไม่ได้มีการศึกษาวิจัยในรายละเอียดขององค์ประกอบทางเคมีและคุณสมบัติของน้ำมัน เกรงจะเป็นอันตรายจึงมิได้ทูลเกล้าฯ ถวาย

๑ ตุลาคม ๒๕๔๙

กรมป่าไม้จึงได้ทำการศึกษาวิจัยไม้เทพทาโรอย่างครบวงจรภายใต้แผนงานวิจัยและพัฒนาไม้หอมเพื่อเศรษฐกิจ โดยทำการศึกษาวิจัยในด้านการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติ ศึกษาวิจัยด้านเทคนิคการขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ด การตอน การปักชำ ศึกษาวิจัยด้านการเจริญเติบโตและการจัดการสวน

ป่าเทพทาโร ศึกษาวิจัยด้านการสกัดและคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระของน้ำมันหอมระเหย ตลอดจนการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากน้ำมันหอมระเหยเทพทาโร เพื่อจักได้นำผลงานวิจัยไปส่งเสริมการปลูกสร้างสวนป่าเทพทาโรในเชิงพาณิชย์ และพัฒนาไม้เทพทาโรให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้าต่อไป

เทพทาโร มีการกระจายพันธุ์อยู่ทั่วไปในทุกภาคของประเทศไทย พบมากในภาคใต้ เนื้อไม้และเนื้อรากเทพทาโรมีกลิ่นหอมนิยมนำมาใช้ในงานก่อสร้าง ปลูกพื้นบ้าน แกะสลัก ทำเครื่องเรือน เครื่องประดับตกแต่งบ้าน ซึ่งปัจจุบันประดิษฐ์กรรมแกะสลักเป็นสินค้าโอท็อปของจังหวัดตรังและมีการส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ เศษไม้ที่เหลือจากการแกะสลักยังนำมากลั่นเป็นน้ำมันหอมระเหยเพื่อใช้ประโยชน์ในธุรกิจสปาและทำเป็นธูปหรือกำยานได้ นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลเทพทาโรมาบีบเอาน้ำมันซึ่งมีกลิ่นหอมมาใช้เป็นยาสมุนไพรทาแก้ปวดข้อ ข้ออักเสบ ทาแผลสด แก้ปวดฟัน แก้แผลน้ำร้อนลวก ฯลฯ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของพระอาจารย์วิชาญ วัดนิโรธรังสี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ผลการดำเนินงาน

๑. การวิจัยด้านการสร้างสวนรวมพันธุ์กรรมได้มีการรวมพันธุ์กรรมของไม้เทพทาโรที่ได้จากการเพาะเมล็ดในพื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ จำนวนประมาณ ๕๒๕ ต้นไว้ที่สถานีวนวัฒนวิจัยสงขลา ปัจจุบันอายุประมาณ ๔ ปี ๘ เดือน และออกผลเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๔

๒. การวิจัยด้านการขยายพันธุ์ โดยปกติแล้วเมล็ดเทพทาโรมีเปอร์เซ็นต์การงอกต่ำมาก จะงอกได้เพียง ๕ - ๑๐ % ในเวลา ๙๐ วัน ส่งผลให้กล้าไม้เทพทาโรในท้องตลาดมีราคาแพงมาก การวิจัยในด้านการขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ พบว่าสามารถเพาะให้งอกได้ถึง ๗๐ % ในเวลาเพียง ๑๒ วันเท่านั้นการขยายพันธุ์โดยการปักชำ พบว่าตั้งแต่เริ่มปักชำประมาณ ๔๕ วัน รากจะเริ่มงอกและสามารถย้ายชำได้ สำหรับการตอนกิ่ง กิ่งตอนจะออกรากภายใน ๒ - ๓ เดือน และยังสามารถปักชำรากเทพทาโรได้ ประมาณ ๒๐ วัน หน่อจะเริ่มแตกจากส่วนราก ปล่อยให้หน่อแข็งแรงอีกประมาณ ๓๐ วัน ทำการกรีดโคนหน่อด้วยมีดให้มีรอยเส้น ๓ - ๔ เส้น ทาด้วยฮอร์โมนเร่งราก แล้วหุ้มด้วยขุยมะพร้าวเพื่อให้รากแตก ประมาณ ๒๐ วันรากจะเริ่มแตก จากนั้นนำไปชำลงถุง บำรุงดูแลจนกล้าไม้เจริญเติบโต สามารถนำไปปลูกได้

๓. การศึกษาวิจัยด้านการเจริญเติบโต พบว่า ต้นเทพทาโร อายุ ๔ ปี ที่ปลูกในที่เปิดโล่งมีอัตราการรอดตาย ๕๔ % ในขณะที่ปลูกภายใต้เรือนยอดกระถินณรงค์มีอัตราการรอดตายเหลือเพียง ๔ % เท่านั้น ในขณะที่ในช่วงปีแรกกล้าไม้ที่ปลูกใน ๒ พื้นที่มีอัตราการรอดตายใกล้เคียงกัน คือ ๕๗ % และ ๕๖ % ในพื้นที่ปลูกภายใต้เรือนยอดและพื้นที่โล่งตามลำดับ ไม้เทพทาโรจะมีอัตราการเติบโตทางขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นและความสูงทั้งหมดต่ำกว่าในพื้นที่ที่ปลูกภายใต้ร่มเงาอยู่เล็กน้อย แต่

เมื่อนำมาประเมินผลผลิตมวลชีวภาพแล้วพบว่า ในพื้นที่โล่งแจ้งให้ผลผลิตมวลชีวภาพทั้งหมดถึง ๓๐.๒๓ กิโลกรัมต่อเฮกแตร์ ซึ่งมากกว่าในพื้นที่ปลูกภายใต้ร่มเงาซึ่งมีเพียง ๖.๘๔ กิโลกรัมต่อเฮกแตร์ เท่านั้น มวลชีวภาพของใบมีอัตราส่วนสูงที่สุด ซึ่งเป็นผลดีต่อการผลิตน้ำมันหอมระเหย นอกจากนี้ยังพบว่าไม้เทพทาโรมีการกระจายของรากที่ค่อนข้างตื้น ซึ่งการปลูกในระยะห่างเป็นแถวเดี่ยว หรือการปลูกในที่ลาดชันต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง

๔. การศึกษาวิจัยด้านคุณสมบัติทางเคมีของน้ำมันหอมระเหย พบว่า ผลเทพทาโรให้ปริมาณน้ำมันหอมระเหยเทียบกับน้ำหนักอบแห้งมากที่สุดร้อยละ ๓.๕๐ – ๑๐.๕๔ เนื้อไม้ให้ปริมาณมาก รองลงมาร้อยละ ๓.๘๕ และใบให้ปริมาณน้ำมันน้อยที่สุดร้อยละ ๐.๔๓ – ๐.๗๒ องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันหอมระเหยจากเนื้อไม้เทพทาโรประกอบด้วยแซฟรอลเป็นสารหลักมากถึง ๙๗.๗/๑ % ส่วนของใบและผลมีองค์ประกอบทางเคมีแตกต่างกัน ๔ กลุ่ม คือ คือกลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็นสารแซฟรอล ให้กลิ่นคล้ายรูทเปียร์ กลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น Citralให้กลิ่นคล้ายตะไคร้ผสมส้ม กลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น ๑,๘-cineole ให้กลิ่นคล้ายเสมีดขาว และกลุ่มของน้ำมันหอมระเหยที่มีองค์ประกอบหลักทางเคมีเป็น Lindool ให้กลิ่นหอมของดอกไม้ผสมเครื่องเทศ ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากน้ำมันหอมระเหยแตกต่างกันออกไปขึ้นกับองค์ประกอบหลักทางเคมีดังกล่าว และได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากน้ำมันหอมระเหยขึ้นดังนี้ น้ำมันนวดสปาเทพทาโร น้ำมันเทพทาโร-โพล เจลทำความสะอาด สะอาดมือเทพทาโร ยาหม่องเทพทาโร สบู่เหลวเทพทาโร แชมพูสระผมเทพทาโร และ โลชั่นกันยุง เทพทาโร มีการทดสอบความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดเทพทาโรในรูปน้ำมันนวดและยาหม่อง พบว่าส่วนใหญ่แล้วมีความพึงพอใจ และมีประสิทธิภาพในการบรรเทาอาการเจ็บปวดกล้ามเนื้อและข้อได้เป็นอย่างดีมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมายแล้วหลายครั้ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมป่าไม้ได้นำเสนอโครงการผลงานวิจัยไม้เทพทาโรในการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ในหัวข้อ “เทพทาโร ไม้มงคลมหัศจรรย์” ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ส่งผลงานเข้าร่วมประมาณ ๑๒๐ หน่วยงาน ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเทพทาโรได้รับรางวัลอันดับ ๒ โดยได้รับเงินรางวัลพร้อมรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นการสร้างเกียรติประวัติให้กรมป่าไม้ในด้านวิชาการ

ภาพสมเด็จพระเทพฯ เสด็จตรวจเยี่ยมหมู่บ้านชัยพัฒนา กาชาดไทย เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเทพทาโรได้รับรางวัลอันดับ ๒ โดยได้รับถ้วยเงินพร้อมรางวัล
จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ